

Citation style

Opatrný, Josef: Rezension über: Robert Adam / František Martínek (eds.): Karel Havlíček Borovský, Korespondence. I: 1831–1842, Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017, in: Český časopis historický, 2018, 2, S. 606, DOI: 10.15463/rec.1737014487

český časopis historický

copyright

This article may be downloaded and/or used within the private copying exemption. Any further use without permission of the rights owner shall be subject to legal licences (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

Robert ADAM a kol. (edd.)

**Karel Havlíček. Korespondence I.
1831–1842**

Praha, Nakladatelství Lidové noviny
(NLN) 2017, 542 s.,
ISBN 978-80-7422-474-4.

Edice první části dopisů (svazek jich obsahuje 134) jednoho z protagonistů českého kulturního a politického života poloviny devatenáctého století Karla Havlíčka Borovského je příkladným počinem, který ocení nejenom odborné publikum, zabývající se myšlením české společnosti čtyřicátých a padesátých let devatenáctého století nebo speciální havlíčkovskou problematikou. Užitečným pramenem bude i pro každého, kdo se zajímá o život studentů na pražské filosofické fakultě ve třicátých letech, ale také o vztahy v jejich rodinách. Vzhledem k tomu, že Havlíček opatroval v Praze zboží pro rodinný obchod v Borové, najdou v jeho dopisech z této doby zajímavé střípky informací také historikové každodennosti. V dopise z 20. července 1842 tak Havlíček napsal: „Po kartouunku jsem se ptal, ale vzorek Vám neposílám, myslím, že je to tak lepší; je tu filiálka, kde mají při větším odběru loket za 20 kr. v. č., od všech vzorů, stálobarevné, na to můžete spolehnout a kvalita není špatná, protože se tu z něj šijí šaty. Chcete-li ho tedy objednat zde, napište mi jen, jaké vzory a barvy byste přibližně chtěli. Můžete si vybrat asi z 10 vzorů za stejnou cenu a ošizení nebudete, neboť je to akreditovaný obchod“ (s. 258). Čtveřice editorů doprovodila dopisy ediční poznámkou, vysvětlivkami a kalendáriem života a díla Karla Havlíčka, vědecká redaktora Jaroslava Janáčeková uvádí publikaci přehledem dosavadních edic Havlíčkových dopisů pod příznačným titulkem – Nesnáze

s uveřejňováním Havlíčkovy korespondence (s. 7–19). Zároveň zde v krátkosti mapuje změny pohledu na Havlíčka českou odbornou veřejností. Jako v žádné kvalitní edici nechybí ani zde jmenný rejstřík s anotacemi a badatelé i veřejnost tak dostávají do rukou knihu, která jen potvrzuje fakt, výslovně konstatovaný editory na s. 36: „Korespondence je mimořádně cenným historickým pramenem soukromé povahy.“ Nemají přitom pochopitelně na mysli jen korespondenci Havlíčkovu.

Josef Opatrný

Tomáš W. PAVLÍČEK

**Výchova kněží v Čechách a jejich role
v náboženské kultuře (1848–1914)**

Praha, Academia 2017, 560 s.,
ISBN 978-80-200-2771-9.

Jak probíhala výchova římskokatolických kněží v 19. století v Čechách a jakou proměnou tato socioprofesionální skupina v průběhu doby prošla? To je otázka, kterou si současná česká historiografie klade častěji než dříve. Knižně vydaná disertace T. W. Pavlíčka o *Výchově kněží v Čechách* mnohé otázky po proměně role náboženství v Čechách objasňuje. Není přitom jedinou publikací z poslední doby, která se věnuje tomuto tématu. Prakticky ve stejné době vyšla také publikace jihočeských historiků *Bohomluvci, vlastimilové, těšitelé. Výchova a vzdělávání duchovních v českobudějovické diecézi v letech 1803–1850*, která se časově zaměřuje na první polovinu 19. století. U obou publikací vidíme inspiraci prosopografií, autoři se snaží specifikovat společné znaky (celkem uzavřené) socioprofesionální skupiny, v obou případech se pozornost obrací také na předchozí, nižší stupeň vzdělávání – na gymnazisty.